

Iwona Sidor

Wystawa "Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1956"

Radzyński Rocznik Humanistyczny 2, 243

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wystawa „Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1956”

W dwudziestą rocznicę wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia 2001 roku w siedzibie Fundacji Ochrony Zespołu Pałacowo-Parkowego w pałacu Potockich w Radzynie Podlaskim otwarto wystawę pt. „Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1956”. Objazdowa ekspozycja zorganizowana została przez Fundację Pomocy Byłym Więźniom Politycznym „Jaworzniacy”, Związek Skazanych na Karę Śmierci w latach 1944-1956, a w Radzynie Podlaskim zaprezentowano ją dzięki staraniom Fundacji Ochrony Zespołu Pałacowo-Parkowego oraz Radzyńskiego Ośrodka Kultury i Rekreacji. Ekspozycję można było oglądać do końca lutego 2002 roku. W uroczystym otwarciu wzięli udział przedstawiciele władz miasta, gminy i powiatu. Obecne były również osoby reprezentujące szkoły, placówki naukowe i organizacje pozarządowe.

Wystawa jest głosem w dyskusji nad odpowiedzialnością oraz rolą sędziów i prokuratorów komunistycznych w latach 1944-1956. Na ekspozycję składało się niemal 80 fotogramów przedstawiających sylwetki tych ludzi. Działalność „panów życia i śmierci” udokumentowana została bogatym materiałem źródłowym. Można było również zapoznać się z listą 3200 nazwisk osób skazanych na karę śmierci. Ponadto zawierała informacje o organizacji aparatu sprawiedliwości, akty oskarżenia oraz protokoły wykonania kary. Przypomnijmy, że sędziowie mieli pełną świadomość swoich decyzji, a mimo to nie wahali się przed fałszywym oskarżaniem nawet dzieci i skazywaniem ich na śmierć. Ci, którzy przeżyli, stracili młodość i zdrowie. W wymowie ideowej wystawy przebija się głos, że nie może być żadnego wytłumaczenia dla prominentów eliminujących osoby niewygodne dla nieludzkiego ustroju, jakim był komunizm. Mottem wystawy stały się słowa: „*Ci, którzy przeżyli, w hołdzie tym, którzy zostali straceni, ku przestrodze dla tych, którzy przychodzą...*”.

Iwona Sidor
(Radzyń Podlaski)